

វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និង ជ្រាវ ជ្រាវ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
Cambodia Development Resource Institute

របាយការណ៍ខ្លីៗស្តីពីសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា
Flash Report on the Cambodian Economy

មេសា ២០០៣ / April 2003

ដោយបណ្ឌិត កង ច័ន្ទការវរ្ម័ន្ត / Dr. Kang Chandararot

ភ្នំពេញ កម្ពុជា

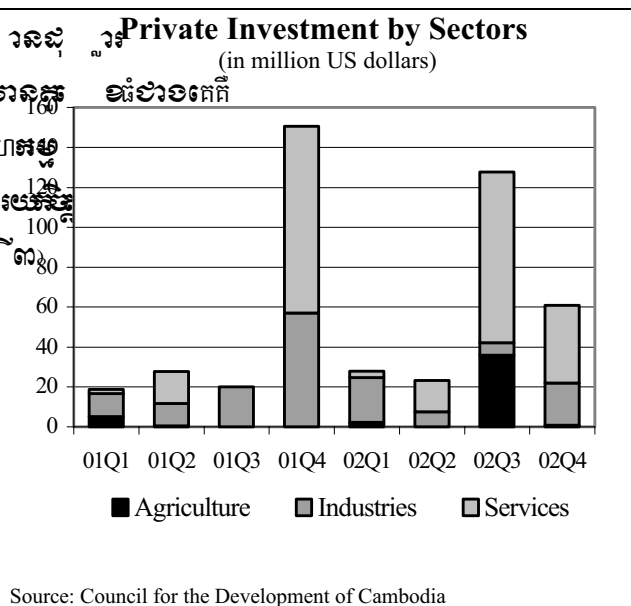
Phnom Penh, Cambodia

សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជា

Main Economic Activities of Cambodia

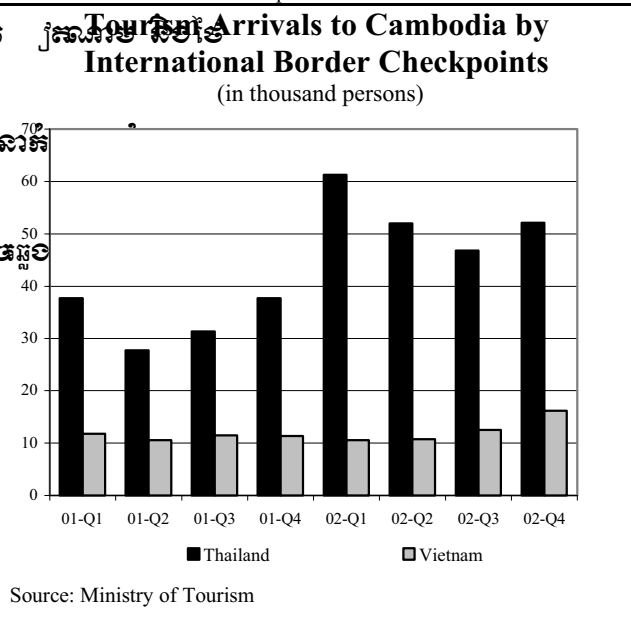
តាមការវិនិយោគក្នុងវិស័យសេវា ២៤០ លានដុល្លារ (១១% ធៀបនឹងឆ្នាំមុន) ក្នុងនោះ វិស័យសេវា បានទទួលបាន ១៤៣ លានដុល្លារ (តើនៃ ២៥%) បន្ទាប់មកគឺ វិស័យឧស្សាហកម្ម ៥៧ លានដុល្លារ (ថយ ៤៣%) ។ វិស័យកសិកម្ម បានទទួលបាន ៣៦ លានដុល្លារ ។

According to the CDC, total private investment in 2002 amounted to US\$ 240 million, 11% more than last year. Of this total, the 'Service' sector stood in the spotlight with US\$ 143 million, followed by the 'Industries' sector at US\$ 57 million, 29% higher and 43% lower than 2001, respectively. The 'Agriculture' sector received mild attention from investors, except for the third quarter of 2002, in which investment was US\$ 36 million.

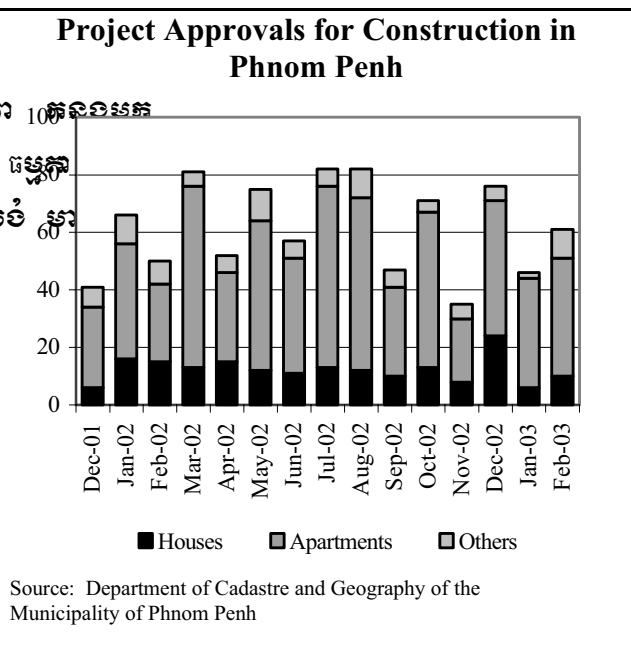
ក្នុងឆ្នាំ ២០០២ មាន សេដ្ឋកិច្ច មកកម្ពុជាពី ប្រទេស ថៃ ២១២.១៦៦ នាក់ ឬ ៣៧% ធៀបនឹងឆ្នាំមុន ក្នុងនោះ សេដ្ឋកិច្ច មកដោយរួចកាត់ ពីជើងថៃ បានតើនៃពី ១៣៤.៤៩៩ នាក់ ឬ ២១២.១៦៦ នាក់ ដោយមានការបើករៀងរាល់ ក្រុងថ្មី ដូចជា សៀមរាប និងដង កម្ពុជា ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ៨០% នៃ សេដ្ឋកិច្ច មកពី ប្រទេស ថៃ ក្រុងភ្នំពេញ ប្រើប្រាស់ ។

In 2002, Cambodia received 263,000 tourists crossing international checkpoints along the border to Thailand and Vietnam, 37% more than a year ago. The reason for the increase of tourists travelling through the Thai border from 134,499 persons to 212,166 persons was due to the opening of new checkpoints in 2002, such as Osmach and Dong Kralor. During 2002, 80% of tourists crossing the Thai border used the Poipet checkpoint.

នៅខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ រដ្ឋាភិបាល បាន អនុម័ត ៦១ គម្រោង ថ្មី ឬ ១១ គម្រោង ធៀបនឹង ឆ្នាំ មុន ។ ដូចជា ការ អនុម័ត គម្រោង ថ្មី ៦១ គម្រោង ក្នុង ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ ។ ដូចជា ការ អនុម័ត គម្រោង ថ្មី ៦១ គម្រោង ក្នុង ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ ។ ដូចជា ការ អនុម័ត គម្រោង ថ្មី ៦១ គម្រោង ក្នុង ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ ។

In February 2003, 61 new projects were approved for construction in Phnom Penh, 11 projects more than the same period a year ago. Similar to previous trends, approval for apartments was the highest at 47 projects. Houses and others tied with 10 projects. In general, the development of the 'Construction' sector is positive.

ប្រភពនិងការប្រើប្រាស់ជំនួយបរទេស

Sources and Uses of Foreign Assistance

<p>ក្នុងរយៈពេល ១៩៩២-២០០១ អង្គការជំនួយបរទេស បានបើកផ្តល់ជំនួយបរទេស រួមមាន ២៤០១ លានដុល្លារ ក្នុងនោះ ជប៉ុន បានផ្តល់ជំនួយបរទេស ចំនួន ៩១៣ លានដុល្លារ បន្ទាប់មក ប្រទេសប្រុយណេ ៣១១ លានដុល្លារ និង អាមេរិក ៣០០ លានដុល្លារ ។</p> <p>ក្នុងឆ្នាំ២០០១ អង្គការជំនួយបរទេស បានផ្តល់ជំនួយបរទេស ចំនួន ៧១៦ លានដុល្លារ ក្នុងនោះ ជប៉ុន បានផ្តល់ជំនួយបរទេស ចំនួន ៤០០ លានដុល្លារ បន្ទាប់មក ប្រទេសប្រុយណេ ៣១១ លានដុល្លារ និង អាមេរិក ៣០០ លានដុល្លារ ។</p> <p>During 1992–2001, total aid disbursed to Cambodia from bilateral donors amounted to US\$ 2,401 million. Japan contributed the most aid at US\$ 913 million, followed by France at US\$ 311 million and the United States at US\$ 300 million. In 2001, the majority of grants from Japan were spent on the ‘Transportation’ sector, while disbursements from France and the United States concentrated on the ‘Health’ sector.</p>	<p>Top Ten Bilateral Donors to Cambodia from 1992–2001 (in million US dollars)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Donor</th> <th>Aid (million US dollars)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Japan</td><td>913</td></tr> <tr><td>France</td><td>311</td></tr> <tr><td>United States</td><td>300</td></tr> <tr><td>Australia</td><td>200</td></tr> <tr><td>Sweden</td><td>150</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>100</td></tr> <tr><td>United Kingdom</td><td>80</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>80</td></tr> <tr><td>China</td><td>80</td></tr> <tr><td>Denmark</td><td>80</td></tr> </tbody> </table> <p>Source: Council for the Development of Cambodia</p>	Donor	Aid (million US dollars)	Japan	913	France	311	United States	300	Australia	200	Sweden	150	Germany	100	United Kingdom	80	Netherlands	80	China	80	Denmark	80
Donor	Aid (million US dollars)																						
Japan	913																						
France	311																						
United States	300																						
Australia	200																						
Sweden	150																						
Germany	100																						
United Kingdom	80																						
Netherlands	80																						
China	80																						
Denmark	80																						
<p>តាមការប៉ាន់ស្មានរបស់ធនាគារអាស៊ាន និង ធនាគារពិភពលោក ការបង់បំណុល គិតជាភាគរយនៃការនាំចេញនិងនាំចូល មានចំនួន ៣.៩% នៃការនាំចេញនិងនាំចូល ក្នុងឆ្នាំ ២០០១ ។</p> <p>According to the Asian Development Bank, debt service, which includes principal repayments and interest payments, accounted for an estimated 3.9% of Cambodia's exports of goods and services. This is equivalent to US\$ 71 million, compared to US\$ 63 million in 2001. All of this debt excludes debt owed to the Russian Federation.</p>	<p>Debt Service Ratio (% of exports of goods and services)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Debt Service Ratio (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1997</td><td>1.2</td></tr> <tr><td>1998</td><td>2.1</td></tr> <tr><td>1999</td><td>1.7</td></tr> <tr><td>2000</td><td>4.3</td></tr> <tr><td>2001</td><td>4.0</td></tr> <tr><td>2002</td><td>3.9</td></tr> </tbody> </table> <p>Source: National Bank of Cambodia and Ministry of Economy and Finance</p>	Year	Debt Service Ratio (%)	1997	1.2	1998	2.1	1999	1.7	2000	4.3	2001	4.0	2002	3.9								
Year	Debt Service Ratio (%)																						
1997	1.2																						
1998	2.1																						
1999	1.7																						
2000	4.3																						
2001	4.0																						
2002	3.9																						
<p>ការបើកផ្តល់ជំនួយបរទេស ក្នុងវិស័យថាមពល មានការប្រែប្រួល រវាងឆ្នាំ ១៩៩២-២០០១ ដោយមានការបង់បំណុល តិចបំផុត ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩២ ត្រឹមតែ ១ លានដុល្លារ និង ច្រើនបំផុត ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៥ (៣៩ លានដុល្លារ) ។ មកពីឆ្នាំ ១៩៩៨ មក ការបង់បំណុល ក្នុងវិស័យថាមពល មានការថយចុះ ។</p> <p>The trend for aid disbursement in the ‘Energy’ sector has oscillated up and down from 1992–2001. Aid was lowest in 1992 at about US\$ 1 million and peaked in 1995 at US\$ 39 million. Since 1998, the level of financial assistance for this sector has been declining. In 2001, grants worth US\$ 5 million were contributed for energy, of which about US\$ 4 million was provided by Japan.</p>	<p>Aid Disbursement for Energy (in million US dollars)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Aid Disbursement (million US dollars)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1992</td><td>1</td></tr> <tr><td>1993</td><td>7</td></tr> <tr><td>1994</td><td>25</td></tr> <tr><td>1995</td><td>39</td></tr> <tr><td>1996</td><td>14</td></tr> <tr><td>1997</td><td>17</td></tr> <tr><td>1998</td><td>31</td></tr> <tr><td>1999</td><td>28</td></tr> <tr><td>2000</td><td>22</td></tr> <tr><td>2001</td><td>5</td></tr> </tbody> </table> <p>Source: Council for the Development of Cambodia</p>	Year	Aid Disbursement (million US dollars)	1992	1	1993	7	1994	25	1995	39	1996	14	1997	17	1998	31	1999	28	2000	22	2001	5
Year	Aid Disbursement (million US dollars)																						
1992	1																						
1993	7																						
1994	25																						
1995	39																						
1996	14																						
1997	17																						
1998	31																						
1999	28																						
2000	22																						
2001	5																						

ការអនុវត្តវិធានការជាតិ
National Budget Operations

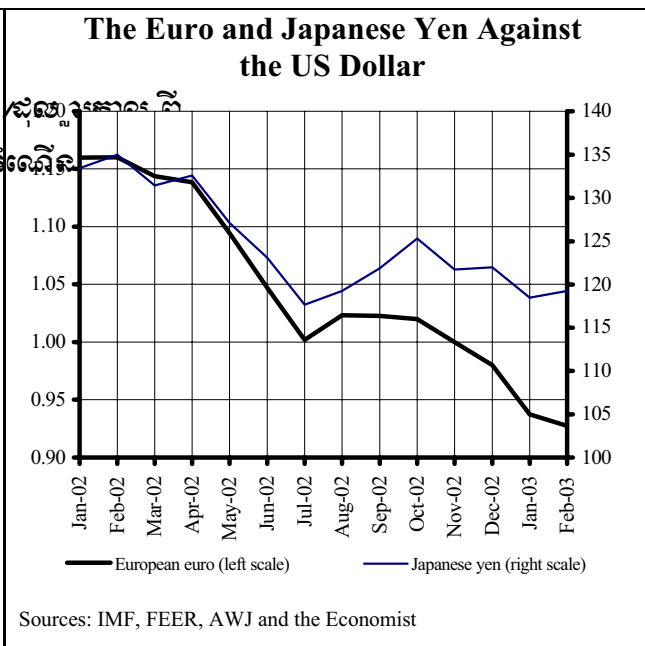
<p>ក្នុងខែកក្កដា ២០០៣ ប្រតិបត្តិការវិធានការជាតិបច្ចុប្បន្ន បានបង្កើនលទ្ធផល ១១៦ ពាន់ រៀល ឬ ១៥% ខ្ពស់ជាងខែកក្កដា ២០០២ ដោយសារតែ ចំណូល បានឡើយ ១ ពាន់ រៀល ធៀបនឹង ១០៧ ពាន់ រៀល ក្នុងខែ កក្កដា ២០០២ ។ ធៀបនឹងខែកក្កដា ២០០២ ចំណាយ រហូតដល់ ១០៧ ពាន់ រៀល ក្នុងខែ កក្កដា ២០០២ ។ បើយោង ទៅ ប្រទេស កម្ពុជា មាន លទ្ធផល ល្អ ជាង ឆ្នាំ ២០០២ ។</p> <p>In January 2003, Cambodia's current budget operations produced a surplus of 116 billion riels, 15% more than January last year. This increase was due to the slight increase in revenue of 123 billion riels in 2003 from 107 billion riels in 2002. Compared to last year, expenditures remained much the same at about 6 billion riels. Despite the bigger surplus; the image reflects the same trend experienced the year before.</p>	<p>Current Budget Operations (commitments—in billion riels)</p> <p>Source: Ministry of Economy and Finance</p>
<p>ក្នុងខែកក្កដា ២០០៣ ចំណូល បច្ចុប្បន្ន បាន រួម ចំណូល ១ ពាន់ រៀល (ធៀបនឹង ១០៨ ពាន់ រៀល ក្នុងខែ កក្កដា ២០០២) ។ សុពលភាព ចំណូល ក្នុងខែ កក្កដា ២០០៣ បាន កើន ឡើង ៧៥ ពាន់ រៀល ឬ ៤១% ខ្ពស់ជាង ខែ កក្កដា ២០០២ ។ ប្រភេទ ចំណូល ធំ បំផុត គឺ ពន្ធ មូលដ្ឋាន (៤១ ពាន់ រៀល) ខ្ពស់ជាង ខែ កក្កដា ២០០២ ។ ផ្ទុយទៅ ចំណូល ពន្ធកម្ម បាន ធ្លាក់ ចុះ ខ្លាំង ពី ២៣ ពាន់ រៀល ក្នុងខែ កក្កដា ២០០២ ទៅ ៧ ពាន់ រៀល ក្នុងខែ កក្កដា ២០០៣ ។</p> <p>Current budget revenue amounted to a total of 123 billion riels in January 2003, up from 108 billion riels last year. Domestic tax made up the biggest share of the collection at 75 billion riels followed by non-tax at 41 billion riels, 41% and 31% higher than January 2002, respectively. Inversely, current revenue from customs duties within the same period fell heavily from 23 billion riels to 7 billion riels.</p>	<p>Current Budget Revenue (in billion riels)</p> <p>Source: Ministry of Economy and Finance</p>
<p>នៅដំបូង ឆ្នាំ ២០០៣ ចំណាយ បច្ចុប្បន្ន សរុប គឺ ៦.២ ពាន់ រៀល រួម ចំណាយ បច្ចុប្បន្ន ៦.៥ ពាន់ រៀល ។ ចំណាយ បច្ចុប្បន្ន មាន លទ្ធផល ល្អ ជាង ឆ្នាំ ២០០២ ដោយសារតែ ចំណាយ បច្ចុប្បន្ន ក្នុង ខែ កក្កដា ២០០៣ គឺ ៥ ពាន់ រៀល ។ ប្រភេទ ចំណាយ ធំ បំផុត គឺ ការ គ្រប់គ្រង ទូទៅ (៥ ពាន់ រៀល) ។</p> <p>At the beginning of 2003, the sum of Cambodia's current budget expenditures was 6.2 billion riels, just lower than in January last year (6.5 billion riels). The trend between the two periods remain unaltered, where expenses in General Administration are the highest at about 5 billion riels, followed by Defence & Security at 0.9 billion riels and zero for Economic Administration.</p>	<p>Current Budget Expenditures (in billion riels)</p> <p>Source: Ministry of Economy and Finance</p>

អន្តរកម្មប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ទីផ្សារអន្តរជាតិ

Exchange Rate in the World Markets

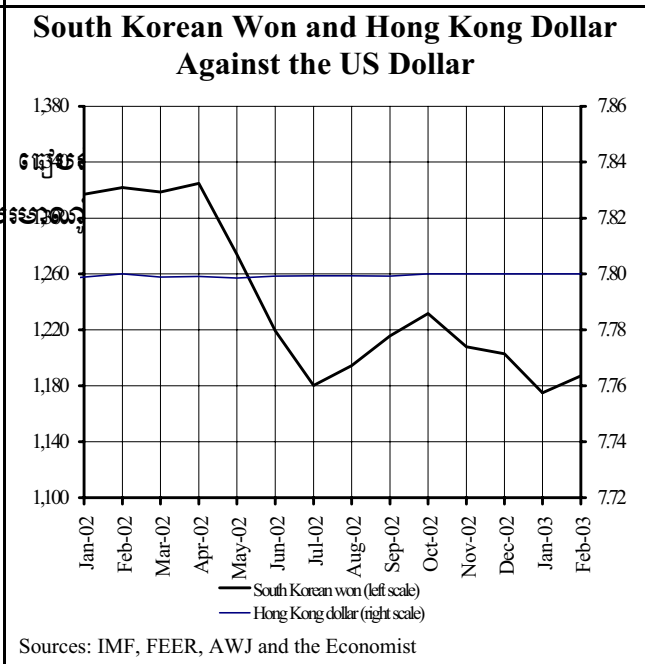
ជាមួយ US ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ថ្លៃ ៤ ខែជាប់គ្នា ធៀបនឹងប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ដើមរដូវក្តៅ។ ខណៈ ៦ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ០.៩២ រដូវក្តៅ/ដុល្លារ ធៀបនឹង ០.៩៣ រដូវក្តៅ/ដុល្លារ ខែមុន។ មូលហេតុសំខាន់ៗ គឺជាការភ័យខ្លាចសង្គ្រាម ការបង្កើនចំណាយ ខ្លាំង កំណើន ធានាសុវត្ថិភាព និងកំណើនអន្តរជាតិ ក្នុងការបង្កើនការប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ខណៈ ១ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ១១៨.៥ យ៉េន/ដុល្លារ ទៅ ១១៩ យ៉េន/ដុល្លារ ក្នុងខែ។

For the fourth consecutive month, the US dollar continued to plunge in value against the Euro. In February 2003, the dollar was traded at 0.92 Euro/US dollar down from 0.93 Euro/US dollar the month before. The main reasons remain the same: war fears, a swelling US trade deficit and an increasing rate of unemployment in the US. Compared to the yen, the dollar rose in value from 118.5 yen/US dollar to 119 yen/US dollar in February due to monetary policies implemented in Japan.

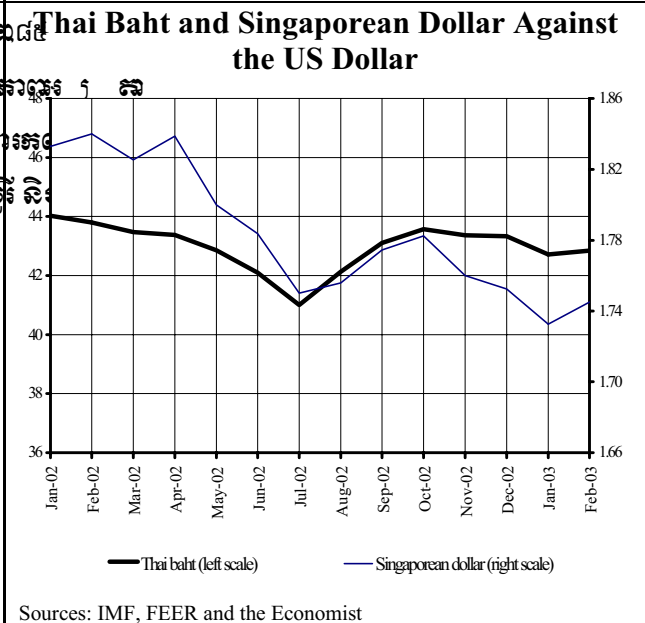
ខណៈ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ US ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ខ្លាំងជាងមុន ប្រឆាំងនឹងដុល្លារ និងប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ មិនសូវស្ថិតស្ថេរ ប្រឆាំងនឹងដុល្លារ។ ខណៈ ១ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ១.១៧៧.២៥ វ៉ុន/ដុល្លារ ធៀបនឹង ១.១៧៥ វ៉ុន/ដុល្លារ ខែមុន។ ខណៈ ១ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ៧.៨៥ ដុល្លារ ធៀបនឹង ៧.៨ ដុល្លារ ខែមុន។

Although the US dollar is damaged by the war in Iraq and gloomy reports on the US economy, the South Korean won lost its value against the US dollar. In February 2003, one US dollar was priced at 1,187.25 won, up from 1,175 won in January. The weaker won was mainly attributed to growing jitters regarding the nuclear threat from North Korea, reducing foreign investment in the stock market. The exchange rate between the US dollar and the Hong Kong dollar was pegged at 7.8 HK dollar to one US dollar in February.

ខណៈ ១ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ១.៧៥ ដុល្លារ ធៀបនឹង ១.៧៥ ដុល្លារ ខែមុន។ ខណៈ ១ ប្តូរទ្រព្យសម្រាប់ ៤២.៨៥ បាត/ដុល្លារ ធៀបនឹង ៤២.៨៥ បាត/ដុល្លារ ខែមុន។ មូលហេតុសំខាន់ៗ គឺជាការប្រយោជន៍ពីធនាគារកណ្តាល និងធនាគារកណ្តាលសិង្ហបុរី ដើម្បីបង្កើនស្ថិរភាពទីផ្សារប្តូរទ្រព្យសម្រាប់។

In February 2003, the US dollar traded respectively at 1.75 Singaporean dollar and 42.85 Thai bahts, 0.5% and 0.3% higher than in January. The relatively stable exchange rates were results of interventions from Central Banks in both countries to calm the currency markets. Compared to February last year, both the Singaporean dollar and the Thai baht appreciated by 5% and 2.2%, respectively, against the US dollar.

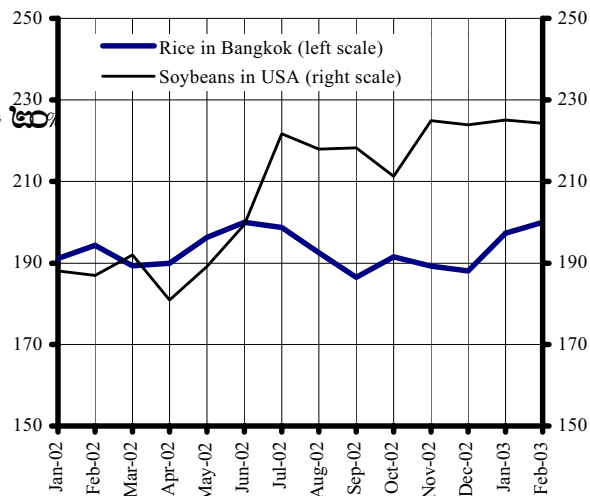
ស្ថានភាពគំរូលទ្ធិកិច្ច លើទីផ្សារអន្តរជាតិ

Commodity Prices in the World Markets

វិធីសាស្ត្រ-តម្លៃ: យោងតាម ទិន្នន័យ ខ្មែរសេដ្ឋកិច្ច អន្តរជាតិ តាមប្រភេទ ឡើងវិញនិង ១៩៧.២៥ ដល់ ២០០ ដុល្លារ/តោន រីឯ ម្លូប៊ែន ទៅ ២២៤.២៥ ដុល្លារ/តោន ។ ធៀបមក ការសម្រេចបាននៃ ៣ ខែ និង ១២ ខែ មុន ឡើង ៣% និង ២០%

In the one-month gap between January-February 2003, there were minimal changes in the prices of first quality rice in the Bangkok international market and soybean in the US. Rice faced an increase in price during this period, from 197.25 US\$/tonne to 200 US\$/tonne. Soybean, on the other hand, encountered a fall in price from 225.07 US\$/tonne to 224.25 US\$/tonne. Compared to a year ago, rice and soybean have become 3% and 20% more expensive, respectively.

Prices of Rice and Soybeans (US\$/tonne)

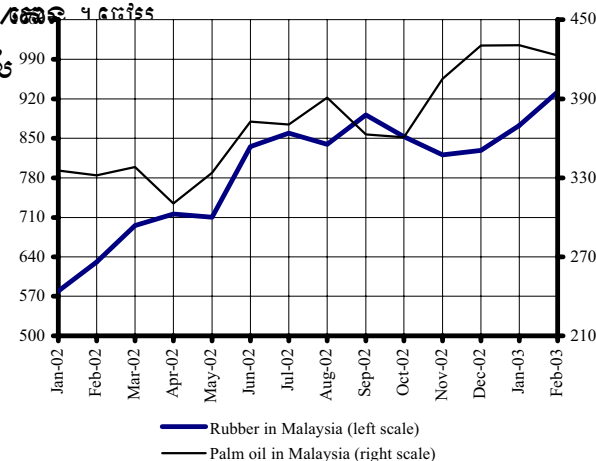

Sources: IMF, FAO, FEER and IGC

វិធីសាស្ត្រ-តម្លៃ: យោងតាម ទិន្នន័យ ឡើងវិញនិង ៩៣២ ដល់ ៩៣៩ ដុល្លារ/តោន រីឯ ប្រេងប្រេង ទៅ ៤២៣ ដុល្លារ/តោន ។ ធៀបមក ការសម្រេចបាននៃ ៣ ខែ និង ១២ ខែ មុន ឡើង ៧% និង ២៧%

Between the month of January-February 2003, the prices of rubber and palm oil in Malaysia fluctuated in different directions. The value of rubber experienced a 7% increase since January to 932 US\$/tonne in February, while the price of palm oil decreased by 2% to 423 US\$/tonne. Compared to the same period in the previous year, the cost of both rubber and palm oil has sharply risen at 48% and 27%, respectively.

Prices of Rubber and Palm Oil (US\$/tonne)

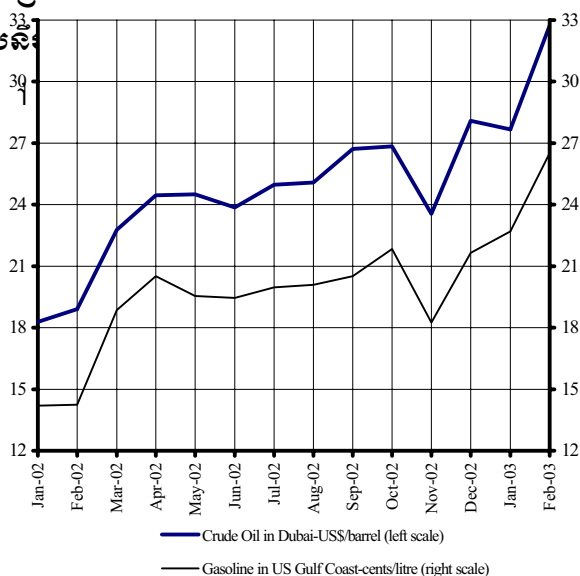

Sources: IMF, FAO and FEER

វិធីសាស្ត្រ-តម្លៃ: យោងតាម ទិន្នន័យ ឡើងវិញនិង ១៨% ដល់ ៣២.៧ ដុល្លារ/បារែល និង ២៦.៥ សេន/លីត្រ ត ។ ធៀបមក ការសម្រេចបាននៃ ១២ ខែ មុន ឡើង ៧៣% និង ៨៦%

During January-February 2003, the prices of both crude oil and gasoline dramatically jumped by about 18% compared to the previous month. Crude oil stood at 32.7 US\$/barrel and gasoline at 26.5 cents/litre in February. Compared to 12 months ago, the prices of crude oil and gasoline have increased considerably by 73% and 86%, respectively.

Prices of Crude Oil and Gasoline

Sources: IMF, EIA and IEA